

МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ

Максимчук Б.А.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Курс “Фізичне виховання” є важливою складовою процесу підготовки майбутніх учителів початкової школи до роботи з фізичного виховання. Слід зазначити, що предмет “Фізичне виховання” має носити професійну спрямованість, тому ми пропонуємо трансформувати його з чисто практичного напрямку в професійно-педагогічний, включивши в курс “Фізичне виховання” теоретичні, методичні, організаційно-педагогічні питання. Таким чином, предмет “Фізичне виховання” буде розв’язувати такі завдання, як підвищення рівня фізичної підготовленості і покращання якості професійно-педагогічної підготовки студентів.

Вивчення предмету “Фізичне виховання” передбачає крім, вирішення завдань зміцнення здоров’я і фізичного розвитку студентів, також оволодіння технікою, методикою навчання окремим вправам шкільної програми, методичними прийомами, способами організації навчальної діяльності та методикою вибраного виду спорту. На практичних заняттях з “Теорії та методики фізичного виховання” повинно відбуватися формування професійної готовності як цілісного стану, що вимагає комплексного застосування знань про закономірності розвитку дитячого організму (предмети медико-біологічного циклу), міжособистісні стосунки і основи теорії навчання (психолого-педагогічні дисципліни), про принципи і методи навчання фізичним вправам, способи організації учнів, про засоби фізичного виховання, методи розвитку фізичних якостей (теоретичний курс “Теорія та методика фізичного виховання”), техніку та методику навчання окремим вправам (курс “Фізичне виховання”).

Мета роботи: обґрунтувати методику підготовки майбутніх учителів початкових класів до організації спортивно-масової роботи у процесі фізичного виховання.

Нами пропонується формування професійних якостей у студентів факультету підготовки вчителів початкових класів здійснювати в процесі занять з фізичного виховання зі спортивною спрямованістю.

За чотири роки вивчення предмету «фізичне виховання» в університеті студенти факультету підготовки вчителів початкових класів вивчають історію, теорію, методику викладання вибраного виду спорту, опановують техніку спеціальних і основних вправ, набувають навичок, знань і умінь, необхідних для самостійної організаторської, тренерсько-педагогічної, виховної і дослідницької роботи з вибраного виду спорту.

Орієнтуючи студентів на ці досягнення, викладач повинен виховувати у студентів прагнення вивчати теоретичні основи спеціальності не тільки за підручниками і

навчальними посібниками, але і за додатковими матеріалами.

На практичних заняттях з фізичного виховання необхідно розв'язувати широкий комплекс завдань з оволодіння студентами методикою викладання вибраного виду спорту, формування у них педагогічних і інших умінь. Викладачі, що ведуть курс спеціалізації, повинні використовувати різноманітні педагогічні методи і прийоми, для того, щоб підготувати студентів до самостійного проведення і аналізу окремих частин і всього уроку в цілому. Крім цього, студенти вчаться готувати спортивні майданчики, легкоатлетичні доріжки, сектори, спортивний інвентар і обладнання для проведення тренувань і змагань; здають залікові нормативи. Залежно від виду спорту і року навчання на заліках слід виконувати різноманітні завдання з техніки, досягнення певного результату в вибраному виді спорту, спеціальних тестах і т.д.

На практичних заняттях із спортивної спеціалізації студенти набувають певних педагогічних умінь одночасно з оволодінням технікою рухів, передбачених програмою. Так, на першому етапі навчання, при розучуванні рухової дії, студенти знайомляться з технікою його виконання, терміном, яким його прийнято позначати, спеціальними підготовчими вправами, причинами виникаючих помилок і шляхами їх усунення. Крім того, студенти вчаться пояснювати вправу, спостерігати за виконанням і аналізувати її. В ході подальшого поглибленого розучування цілісної вправи закріплюються теоретичні знання і уміння пояснювати основні елементи техніки. Одночасно із спостереженням і аналізом виконання рухових дій студенти набувають уміння виправляти помилки. На етапі закріплення рухової дії удосконалюються набуті навички і уміння, разом з тим студенти вчаться оцінювати виконання і спостерігати за роботою всієї групи.

Педагогічний процес в даному випадку будується таким чином, що студенти під керівництвом викладача розучують нові рухи, знайомляться з технікою їхнього виконання, набуваючи в процесі навчання необхідних педагогічних навичок і умінь з навчання цих дій школярів.

У цих умовах майбутні вчителі початкової школи привчаються до активнішої і свідомішої участі в навчанні. Чекаючи своєї черги, вони спостерігають за виконанням вправи іншими студентами, аналізують їхні недоліки, розробляють пропозиції з їхнього усунення.

Підвищення ролі розумової активності в навчальному процесі допомагає не тільки підвищенню якості теоретичних знань, але і швидшому формуванню рухових навичок.

При розучуванні рухових дій оволодіння педагогічними уміннями повинне починатися з уміння пояснити вправу. В процесі навчання правильне пояснення будується на спеціальних знаннях деяких особливостей техніки розучуваних дій і тих

закономірностей, які лежать в їхній основі. Тому починати формування уміння пояснювати вправи необхідно з найперших занять.

Для міцного засвоєння знань необхідно закріплювати їх на практиці. Це досягається шляхом спостережень і порівнянь. Результати спостереження необхідно піддавати всебічному аналізу, в ході якого з'ясовуються причини помилок і намічаються шляхи їх усунення.

Спостереження і аналіз тісно зв'язані між собою, вони невід'ємні від пояснення вправ, дають можливість студентам закріплювати і поглиблювати набуті спеціальні знання. Отже, уміння спостерігати і аналізувати повинні формуватися одночасно з умінням пояснювати.

В процесі навчання широко використовуються страховка, допомога і підтримка, як методичний прийом. Суть їх полягає в тому, щоб полегшити виконання вправи, сприяти встановленню нових координаційних зв'язків. Несвоєчасно і невірно надані, вони можуть завдати шкоди процесу навчання, привести до істотних помилок при виконанні вправ.

Застосування допомоги або підтримки в процесі навчання залежить від конкретної ситуації, викликаній характером помилки, що припускається. Не маючи достатніх знань про особливості техніки виконання вправи, не можна ефективно реалізувати навіть добре засвоєні прийоми допомоги і підтримки.

Уміння надавати допомогу або підтримку слід формувати лише після того, як студент вже достатньою мірою засвоїв спеціальні знання про особливості виконання вправи, уміє знаходити помилки, може орієнтуватися в тих ситуаціях, що виникають, де потрібні підтримка і допомога. Уміння виправляти помилки будується на всіх вказаних вище уміннях, залежить від міри оволодіння ними, слугує важливим етапом їх закріплення. Воно повинно формуватися лише після оволодіння умінням пояснювати рухи, спостерігати, аналізувати спостережуване, надавати підтримку. В такій послідовності проходить формування педагогічних умінь стосовно кожної вправи, що вивчається.

Важливою формою навчання є методичні заняття. В процесі їх проведення поглиблюються і закріплюються знання, одержані на лекціях і практичних заняттях. На них детально вивчається методика навчання спеціальним і основним вправам, вдосконалення технічної майстерності учня, технологія планування і методика тренування, питання тактичної, психологічної і фізичної підготовки учнів, суддівства і т. д.

На методичних заняттях, як на лекціях і семінарах, рекомендується широко використовувати наочну допомогу: схеми, таблиці, фотоматеріал, кінограми і технічні

засоби навчання. Реалізація принципу наочності в навчанні сприяє кращому засвоєнню програмного матеріалу, успішнішому оволодінню методикою викладання вибраного виду спорту і формуванню професійно-педагогічних навиків і умінь.

Під час проходження навчальної практики студенти вчаться самостійно проводити навчальні заняття з спортивної спеціалізації.

Робота з курсу спортивної спеціалізації, що проводиться в навчальний час, поєднується впродовж чотирьох років навчання з самостійною роботою студентів у поза навчальний час. За завданнями викладача вони готують реферати, документи планування і обліку до методичних занять, рецензують один одному конспекти частин уроку і занять в цілому. Самостійно вивчають і конспектують навчальну, методичну і наукову літературу з виду спорту, використовуючи її при підготовці і здачі екзаменів із спортивної спеціалізації.

Висновки. У оволодінні науково-теоретичними, організаційно-методичними основами обраного виду спорту, методикою викладання, навчання і тренування важливу роль відіграє чітка послідовна подача програмного матеріалу при переході від одного року навчання до іншого. На молодших курсах повинні розглядатися питання історії виду спорту, основ техніки спеціальних вправ і методики їх навчання. Питання ж, пов'язані з організацією, плануванням і методикою навчання учнів, відводиться на старших курсах, оскільки вже вивчений ряд теоретичних дисциплін (теорія і методика фізичного виховання, фізіологія й ін.), в яких викладаються загальнотеоретичні і медико-біологічні основи.

МОТИВАЦІЙНІ ПОТРЕБИ СТУДЕНТІВ У ВІДВІДУВАННІ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Марчик В.І., Андріанов В.Є.

Криворізький державний педагогічний університет

Формування у студентів мотиваційних потреб до здорового способу життя та гармонійного розвитку – є одним із пріоритетних завдань фізичного виховання у вищій школі та необхідною умовою їхньої підготовки до ефективної навчальної та подальшої трудової діяльності.

Вивчення мотиваційних потреб студентів у відвідуванні навчальних занять з фізичного виховання визначило мету роботи. У дослідженні прийняли участь студенти-першокурсники педагогічного університету (всього 76 осіб). Студентам була запропонована анкета з твердженнями „Я займаюсь фізичними вправами на навчальних